פרשת ראה

שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך (טז ,טז)

בחגיגה (ד, א) ילפי' מקרא דזכורך להוציא טומטום ואנדרוגינוס והק' בגמ' אמאי בעי קרא למעוטי טומטום והא טומטום ספיקא הוא וכי איצטריך קרא למעט ספיקא, ולכאורה מבואר כאן בגמ' כדעת הרמב"ם דספיקא דאורייתא לקולא מה"ת, וא"כ שפיר הקשו דלא איצטריך קרא למעוטי ספיקא, אבל לדעת שאר ראשונים דס"ל דספיקא דאורייתא לחומרא מה"ת אינו מובן קושית הגמ' דמי איצטריך קרא למעוטי ספיקא, ויעויין במאירי כאן שכ' דמכאן נראה דברי קצת גאונים שכתבו דסד"א לקולא מה"ת ועיי"ש מש"כ ליישב דעת החולקים.

ובעוד אופן י"ל דעת הסוברים דסד"א אסור מה"ת לפמש"כ (התוס' שם בד"ה אלא) להקשות דמה הקשו בגמ' איצטריך קרא למעוטי ספיקא והלא יכול הטומטום להביא קרבן על תנאי דאם הוא זכר יהא לעולת ראיה ואם הוא אשה ליהוי נדבה, ותירצו התוס' דכיון דאם מביא באופן כזה הוא מבטל ליה מסמיכה דאם הוא אשה אין לה לסמוך, לא תיקנו שיביא באופן כזה, ואף דסמיכה לא מעכבא מ"מ לא תיקנו שיביא לכתחילה קרבן ללא סמיכה, ולפי דברי התוס' א"ש מה שתמהנו לעיל דאף אם סד"א לחומרא לא היינו מחייבים אותו מספק להביא כיון דלא היה יכול לסמוך ולא תיקנו שיבאו קרבן לכתחילה בלא סמיכה.

מקור: רבי דב וויס שליט"א